

ישעיה לז

על-אדום תדר ועל-עם חרמי למשפט:
 ו חרב ליהוה מלאה דם הרשנה מחלב
 מדם ברים ועתודים מחלב פליות אילים כי
 זבח ליהוה בכצרה ושבח גדול בארץ אדום:
 ו וירדו ראמים עםם ופרים עם-אבירים
 ורוחה ארצם מדם ועפרם מחלב ירשן:
 ח כי יום נקם ליהוה שנת שלומים לריב

לוקה עד שילקה טר
 שלה במרום : עם
 חרמי : עם מלחמתי
 לשון משנה בשעת חירוס:
 ו חרב לה : המרצ
 שחיה בעמם שיהרגו
 אלה את אלה לה' היא כי
 הוא אזה ורעה זה :
 הרשנה : מלשון דמן
 זמן כלו השמנה מחלב
 ברים : ברים
 ועתודים : הוא משל על

שרים ושלטונים : בכצרה : עיר מארץ מואב היא אבל לפי שהעמידה חלק לאחוס פנאם
 וימות חושם וימלך תחתיו יונבן בן זרח מצרה (בראשית ל"ו) לפיכך תלקה עמהם :
 ז ראמים עםם : מלכים עם שלטונים : ראמים עם העתודים הכתונים למעלה :
 אבירים : פרים בריאים וגדולים כמו אנרי בשן (תהלים כ"ב) וכל זה משל היא על
 השרים : ורוחה ארצה מדם : כלומר כל כך יהיה דמם נכלע בארץ עד שאינה צריכה למטר
 וכל כך יהיה העפר דהיינו שדה המרישה דמן מחלב עד שאינה צריכה לאשפה כי יהיה שמיים
 מחלב : ח [כי יום נקם - כל זה הוא נקם ושלומים לה' שנקם ומשלים להם גמולם] :
 שלומים לריב ציון : שישלם גמול על עסקי ריב ציון הצועקת לפניו לשופטה מן המריעים
 לה

כן מוין מרוק וערט נידרן רט שווערט רען דים אומות ווערן ניט גישטרמפט אס לא
 מיר שר ווערט מין היאל פאר גיטלוגן מול מוין ויין שטרייט הפטיגן פאלק ווערט מיין
 שווערט נידרן לויטמן מין זיט משפט : ו חרב לה' זמגט ישעיה גמטט שווערט מיין
 דר פילט אית בלוט מול מיין פטעט פון וועגן רען חלב פון רעס דם פון דים פטטי טאל
 מול דים בעק : מול פון חלב רען כירן פון דים ווירר כלומר פון דים הערן מול
 פערטטן רען מיין טעכטונג ווערט ויין פאר גמט מין בלרה כלומר דער ערשטער מלך
 אדום וואר פון בלרה מול מיין גרושי טעכטונג מין אנה מרוק : ו וירדו מול דים
 ווייל טירן רט ויין דים מלכים ווערן נידרן ויט דים בעק : כלומר פערטטן : מול שטיר
 ווערן נידרן אית דים טטמרוקן וואקטן כלומר מיר פאלק : מול מיר אנה ווערט גינעטיגט
 זיין אית דם בלוט פון די רציחות דים דמרטן גיטעהן ווערן : מול מיר ערד אית דם חלב
 פון דים הרוגים ווערט ווערן גיפערט : ח כי רען מיין רעכנדיגער טמך גיט מוין
 פאר גמט דם ער יך ווערט גוקם זיין רט ווערט זיין מיין בילמלונג דם גמט ווערט ויין
 שטרמפן וועגן רען קריג פון לין דם זיט שטרייטן פאר הקב"ה דם ער אול ריכטן פון
 מויר

מחנה אשר

כי יום נקם לה' וגו' : אחר תחלה יום ואח"כ אחר שנת שלומים לריב ציון : והרב צעל צלו פון זל
 כתב להחמיר הב"ה בצדוק ציון יותר חכמה דעל מה שעשו העכו"ם בצדוק יקח עם נקם אבל בצדוק
 ריב ציון יהיו שנת שלומים ע"כ ע"ש ולענ"ד צראה דאיתא טעם על שנעלט מאתנו קן גלות החילה הזה משום
 דמגור על ישראל שיהי' להם יום דוח כח"ש ירמיה ע"ה כל היום דוח : ויזמו של הב"ה הוא חלק שנים
 וחשלו חשל לתה סדר דומה למלך שגור על כל מי שיעבור במקום פלוגי ישליכו עליו אבן כגד משקל כמה
 כברים אשר נתון שם במקום ההוא : יום אחד עבר צו של מלך והיו ענדין רוצים שימחול לו המלך אבל
 המלך אינו רוצה לשנות המשפט אשר חרץ : והיה שם חכם אחד מיועלין : אחר הנזירה יתקיים וגם את
 צדק הגיל : אחת אחת חרצת על כל מי שיעבור יעילו עליו האבן הכבד אבל לא פדחת שכל כובד האבן
 ינטל בפעם אחד יקחו מקצת כדור ויפולנו האבן לחתיכת דקות וישליכו על צדק עד חוס כל הציננות ותמלח
 דבריק : ואח נפש צדק הצלת : כך צישראל אס יקחו כל האלף שנים דוח שגור עליהם בתכופות ורעפות
 ח"ו לא יכלו קום מה עשה הב"ה ברוח רחמיו וחסדיו חלק את האלף שנים בכמה חלקי ע"ד שיתנו לרגעים
 קצתנו צוה הזמן רגע ילדד גאסו : וצוה הזמן רגע : משום זה נעלם הקץ כי מי יודע מה יאל מהם
 לך מה שנשאר : וזהו מנהג הכניא כי יום נקם הוא ידוע לה' ולא לשום נבדל מפני כי שנת שלומים הם
 רבים השנים שחלק הב"ה הקשלותי לריב ציון כמה שימפר עולם : וק"ל :

ישעיה לר

פו

ציון : ט ונהפכו נחליה לזפת ועפרה
לגפרית וחיתה ארצה לזפת בערה : י לילה
ויומם לא תכבה לעולם יעלה עשנה
מדור לדור תחבב לנצח נצחים אין עבר
בה : יא וירשוה קאת וקפר וינשוף וערב
ישכנובה ונטה עליה קויהו ואבגי בהו :
יב חריה ואין שם מלוכה יקראו וכל שריה
יהיו אפס : יג ועלתה ארמנותיה סירים
קמוש וחוח במכצריה והיתה נוה תנים חציר
לבנות יענה : יד ופגשו ציים את ציים
ושעיר

עד לדור אחרון : ד"א היא קללות משה מלחמה לה' בעמלק מדור דור : מדורו
של משה לדורו של שאל : ומשם לדורו של מרדכי : ומשם לדורו של מלך המשיח :
יא וירשוה : שיהיו תמיד זה כאלה ששומד על ירושתו : ואלה שזכר דרכם לעמוד
בחרנות : וקפר : הוא עוף הפורח וזה כלילה והוא מין כמו קאת וע"כ קרא אותו קפר
במקום שהוא דופק בקולו שם תהיה לרה וקפר חומות דפק : ד"א במקום שהוא דופק שם
יהיה פקידה רעה וחומות קפר הוא פקד וינשוף ג"כ מין זה שהוא דופק כלילה ולפי' נקרא
ינשוף מן נשף : קו חוהו : משפט של שממה : ואבגי בזהו : משקלות של דין חורבן
כמו חנן שלימה (דברים כ"ה) : יב חריה ואין שם מלוכה יקראו : שרים שלה
עומדים ואין אחד מהם קורא על עצמו שם שררה ומלוכה ופשוטו ואין שם מלוכה יקראו
כלומר שלא יהיה עוד שם מלכות עליהם אלא נציבים ושרים : אפס : כלליה : חוריה :
סגנים : יג ועלתה ארמנותיה סירים : כך דרך חורבות לכמות צהן קוצים וסגנים
והוא קימוש והוא חוח כולם מיני קוצים הם : נוה תנים : והוא מדבר שהוא דרך להיות שם
תנים שהוא מין חיה רעה : חציר לבנות יענה : [כמו חצר ות"י כמו מקום] אחרת לבנת
נעמא : יד ופגשו ציים את ציים : כלומר זה בזה יפגשו כי שם תהיה לכם מדור :
ציים

1234567

חירי פיער דיח מיר ביו טמן : ט ונהפכו מול יצא ווערן פער קערט ווערן מיר בעך
לו זיין פעך מול מיר ערר פון דיח ועלביגי אומה לו זיין טאטעכל מול מיר ערר ווערט זיין
לו זיין ברענדיגן פעך : י לילה טמג מול נחצט ווערט עט נייט פאר אמטן ווערן לו
מיביג ווערט מוין גין מיר ראך : פון דען ועלביגן דור ווערט עז : יד און היבן מול ווערט
גיווערן בירט הינטרשטי גבירד : מורר די גיט מוין דער קללח פון אשה דר גיגאגט
החט וויח גחט ווערט מיט עטלוק מלחמה האטן מין מלי דורות דט מלי דט דור פון
אשה מול פון טאטל מול פון ארדכי בירט דור פון מלך המשיח : לו מיביגי גיטן ווערט
קיינר מין מיר מיבר פארן : יא וירשוה מול עז ווערט מרבין זימקאת מיין וקפר מול מיגלן
וינשוף מול טטמק מיין מול רחבין ווערן רואן מין מיר מול ער ווערט נייגן מוין מיר גחט מיין
טנור פון וויטטונג מול גיוויכט דר לעריקייט : כלומר דט גיוויכט פון בנין די חרוב ווערט
גיוואכט דט ווערט גחט מוין זימניגן : יב חריה מיטל הערן ווערן דארטן זיין
מול זימ ווערן זיך נייט מוין געבן פער הערן : מו שפל ווערן זימ ווערן מול מלי מיר הערן
לו נייטט ווערן זימ זיין : יג ועלתה מול זימ ווערן וואקסן מין מיר פאליטן דערנאך
נעסלין מול דיסטלן ווערן זיין מין מירי טאטער : מול זי ווערט זיין מין וואונלג לו דען
טרמלן מול מוין הוין לו דען יוגי טטרויסן : יד ופגשו מול זימ ווערן זיך בייגלגן
דיח